

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

Силабус навчальної дисципліни

Навчальна

Фольклорно-літературно-красна практика

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма

«Середня освіта. (Польська мова та література)»

Спеціальність

014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація

014.028 Польська мова та зарубіжна література

Галузь знань

01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фольклорно-літературно-краєзнавча практика
Викладач (-і)	канд. філол. наук, доцент Ткачук Тамара Олексіївна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
Е-mail викладача	tamara.tkachuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться згідно узгодженого графіка упродовж практики відповідно до наказу практики. Консультації можуть проводитися через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Фольклорно-літературно-краєзнавча практика – це самостійна дослідницька робота студентів, покликана сприяти поглибленому дослідженню фундаментальних питань фольклору і літературного краєзнавства польського й українського народів, усвідомленню регіональних культурних особливостей Карпатського краю та інших місцевостей України.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою практики є комплексне вивчення сучасного стану розвитку фольклору, літературного краєзнавства певного регіону, а також:</p> <ul style="list-style-type: none"> - узагальнення та поглиблення знання студентів, ознайомлення їх з особливостями, культури та традицій польськомовного населення на теренах України та етнічної Польщі, закріплення знань з курсу «Фольклор і літературне краєзнавство». Важливим є вивчення польської культури, мови, традицій ще й тому, що культура маргінесу наділена історичною та культурною автентичністю. Отже, при вивченні польської культури, історії, мови, етнографії, фольклору, краєзнавства треба особливу увагу звертати на специфіку культурного пограниччя. Тому організація і проведення польових практик, де є локальне проживання поляків, є дуже важливим як для полоністики, так і для україністики, корелює із стратегією розвитку університету спрямованого на розвиток Карпатського регіону: - ознайомлення із персоналіями видатних поляків й українців, які сприяли культурному розвитку західного регіону України, зокрема Прикарпаття; - практичне ознайомлення з живим побутуванням традиційного фольклору в його сучасному стані; - розширення та поглиблення теоретичних знань, отриманих при вивченні усної народної творчості, краєзнавства; - отримання практичних навичок запису, класифікації, систематизації фольклорних творів, краєзнавчої інформації; - підготовка текстів усної народної творчості до включення їх у фольклорні, краєзнавчі збірники; - формування дослідницьких компетентностей майбутніх учителів, зокрема спостереження, аналізу і наукового опису фольклорного й літературного матеріалу; розширення культурологічних, лінгвістичних знань студентів; - створення бази фольклорно-літературно-краєзнавчих текстів як матеріалу для подальших досліджень для курсових, бакалаврських та магістерських робіт. 	

Студенти здійснюють записи уснопоетичних творів, краєзнавчої інформації чи важливих фактів діяльності видатних людей польського походження, набуваючи при цьому навичок фольклористичної, літературно-краєзнавчої праці. Звертається увага на структуру фольклорного репертуару різних вікових і професійних груп населення, місце в ньому традиційних фольклорних жанрів і пісенних, оповідних, паремійних новотворів. Обстежуються вияви міжнародних мистецьких зв'язків, впливу на фольклор літератури, професійного музичного мистецтва. Накопичення матеріалу для дослідження процесів, що визначають еволюцію сучасного польського й українського фольклору, фактів з літературного краєзнавства. Записи творів можуть бути згодом підготовлені до публікації, стати основою для написання студентських дослідницьких робіт, а також бути використаними у викладацькій діяльності учителів.

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні завдання та практичні проблеми в галузі освіти, навчання польської мови і літератури, зарубіжної літератури, що передбачає застосування теорій і методів з психолого-педагогічних і філологічних наук, проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність розвивати, зміцнювати, примножувати моральні цінності, культурні і наукові досягнення у контексті розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області і професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність приймати ефективні рішення, працювати в команді та індивідуально.

ЗК 5. Здатність до пошуку, осмислення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність ставити цілі та виявляти і вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність спілкуватися державною й іноземною мовами усно і письмово.

ФК 4. Здатність планувати, організовувати і здійснювати освітній процес та прогнозувати його результати.

ФК 10. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію.

ФК 13. Здатність застосовувати знання про історичний, культурний, лінгвістичний, літературний процес у професійній діяльності.

ФК 14. Здатність аналізувати художні твори та твори мистецтва.

ФК 15. Здатність застосовувати знання з лінгвістики, зокрема сучасної польської мови.

5. Програмні результати навчання

ПРН 2. Використовувати інформаційні і комунікаційні технології для вирішення професійних задач, організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій, зокрема навчання польської мови і літератури, зарубіжної літератури.

ПРН 3. Розвивати та поширювати нові ідеї або генерувати інноваційні рішення для відомих проблем або ситуацій.

ПРН 4. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 12. Характеризувати регіональні особливості фольклору та діалектного мовлення.

ПРН 15. Аналізувати та застосовувати здобуті знання про закономірності розвитку літературного процесу, особливості художніх творів польської, української, зарубіжної літератур, характеризувати їхню специфіку на рівні змісту, жанру, поетики, ключових проблем, визначати художні особливості та його місце у світовому літературному процесі.

ПРН 16. Удосконалювати та розширювати здобуті знання з польської мови і літератури, зарубіжної літератури, підвищувати професійну кваліфікацію через навчання протягом життя.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції-роз'яснення	4
Консультації	12
самостійна робота/виїзна практика	74

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Основна
2	014014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	1	Основна

Тематика навчальної дисципліни

	Кількість годин		
	лекції	заняття /консу льтації	сам. роб.
<p>Тема 1. Підготовчий етап. Теоретична та технічна підготовка студентів. Навчально-методична підготовка студентів до практики, ознайомлення за допомогою довідкової літератури, періодичних видань з історією місцевості, де буде проходити практика, з її соціально-економічним та культурним станом. 1. За допомогою викладачів кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства студенти можуть отримати уявлення про основні особливості фольклорних творів, їх специфіку, основними постатями, видатними діячами польської і української культури і літератури.</p> <p>Оглядова лекція «Обсяг і завдання фольклорної практики».</p> <p>Повідомляється про час і місце проведення практики, її навчальну й наукову мету. Окреслюються</p>	4	4	30

<p>вимоги до учасників практики, критерії, за якими оцінюється їхня праця. Особлива увага приділяється методиці та техніці запису текстів, найефективніших прийомів пошуку виконавців і налагодження контактів із ними.</p> <p>Мета краєзнавчої лекції «Історико-етнографічні особливості Галичини» поінформувати про історію місцевості, в якій працюватиме більшість студентів, дати оцінку сучасному стану економіки та культури регіону. Подати імена відомих уродженців польського походження, вихідців із Галичини, насамперед письменників і науковців (М. Рей, С. Вінценз, Ф. Карпінський, Каєтан Абгарович, В. Хованець та ін.) Вказати на етнографічні особливості, які необхідно враховувати, характерні риси місцевої говірки, специфіки регіону. Надати поради щодо фіксування народних звичаїв і обрядів.</p> <p>2. Паралельно з технічною підготовкою може здійснюватися навчання студентів навичок запису фольклору, літературно-краєзнавчих текстів та фіксації роботи експедиції. Бажано перед від'їздом на практику потренуватися записувати різноманітні жанри фольклору з різних носіїв або, що краще, від безпосередніх виконавців, яких можна знайти у певній місцевості.</p> <p>3. Проходження інструктажу із безпеки життєдіяльності.</p>			
<p>Тема 2. Польова (виїзна) практика. Збирання фольклорних матеріалів передбачає наступне:</p> <p>1. Виявлення умов побутування фольклору в населеному пункті, у якому студент проходить практику. Виявлення інформантів.</p> <p>2. Укладання карти-схеми населеного пункту, на якій відзначаються цікаві об'єкти (пагорби, кладовища, церкви, джерела, місця проживання й діяльності видатних польських і українських культурних діячів: М. Рея (с. Журавно, Львівщина), Ф. Карпінського с. Голосків Коломийщина), К. Венгерського (с. Чернів, Станиславщина), Ю. Вежейського (м. Станиславів), В. Хованця (м. Станиславів), С. Обста (с. Березів, Коломийщина), К. Кійовський (м. Стрий), співпраця із культурно-просвітницьким центром ім. Корнеля Макушинського у м. Стрию), місця народження і проживання С. Вінценза (с. Слобода на Коломийщині, с. Криворівня, с. Бистрець на Верховинщині), І. Франка, М. Грушевського, Параски Плитки-Горицвіт (с. Криворівня), діячів Ямницької ОТГ та ін.</p> <p>3. Проведення записів фольклорних текстів, літературно-краєзнавчих даних:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знайомство з інформантами; • запис відомостей про них; • аудіо-, відеозапис текстів фольклору. <p>4. Розшифрування польових записів (записаний матеріал переноситься у день зустрічі з інформантом на папір із</p>		4	20

<p>урахуванням особливостей діалекту, специфіки регіону, жанрів фольклорних творів, літературно-краєзнавчого матеріалу).</p> <p>Базами практики є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - населені пункти, де компактно проживають польські громади; звідки походили чи проживали видатні поляки; товариства польської культури на території Івано-Франківської, або, за потреби, за межами області; - населений пункт, де проживає студент, за умови, якщо в цьому пункті є польська громада; - місцевість чи окремі регіони Польщі, якщо студент поєднує інші форми навчальної діяльності (знаходиться на семестровому навчанні у Польщі відповідно до угод чи в рамках гранту Erasmus+ або ж інших грантів); - Культурно-просвітницький центр імені Корнеля Макушинського у м Стрию, Ямницька ОТГ (відповідно до підписаних угод про співробітництво); - Літературно-меморіальний музей Івана Франка (с.Криворівня). 			
<p>Тема 3. Систематизація матеріалу. Студенти-практиканти під керівництвом викладача здійснюють оформлення записів фольклору, краєзнавчих відомостей, готують звіт про виконану роботу.</p>		2	20
<p>Тема 4. Заключний етап. Підготовка до захисту практики. Захист практики.</p>		2	4
ЗАГАЛОМ:	4	12	74
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система оцінювання практики відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за практику, становить 100 балів і є сумою балів за виконання індивідуального завдання, дослідницьких практичних завдань, самостійну роботу, індивідуальне завдання, оформлення матеріалів практики, захист практики – усього 100 балів.</p> <p>Студент, який не набрав 50 балів, користується повторним правом захистити практику за талоном №2, а також за талоном 3.</p>		
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Після закінчення практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання практики, зокрема подають на кафедру таку звітну документацію:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Письмовий звіт, підписаний студентом-практикантом. У звітах повинна бути коротко і конкретно описана робота, особисто виконана студентом. У звітах не повинно бути цитування літературних джерел без покликань (10 балів). 2. Аудіозапис двох текстів (по 30 хв.) (10 балів) 3. Відтворені у письмовій формі тексти (10 балів). 		

4. Фотографії та ілюстративний матеріал, що засвідчує роботу здобувача (10 балів).

5. Паспорт населеного пункту, опис матеріальної та духовної культури польськомовної громади у її взаємозв'язках із українською громадою (5 балів).

6. Щоденник практики (5 балів).

7. Оформлення матеріалів практики, захист практики (50 балів).

При визначенні підсумкової оцінки практики викладач враховує її змістовий аспект та якість захисту роботи.

Результати захисту практики оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»); національної системи («відмінно» – «А», «добре» – «В», «С», «задовільно» – «D» «E», «незадовільно» – «FX» «F»);

45–50 балів – студент подав усі матеріали практики: якісний аудіозапис фольклорних текстів та відповіді на питальник; текст відтворено без помилок; у матеріалах практики подано підтверджуючі фотографії або ілюстрації; описано матеріальну та духовну культуру зі слів інформаторів та/або з архівних документів; описано біографії видатних мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає польськомовна громада; подав звіт про проходження практики. На захисті фольклорно-літературно-краєзнавчої практики студент виступив із доповіддю, у якій повністю висвітлено результати досліджень.

40–44 балів – подано усі матеріали практики: якісний аудіозапис текстів та відповіді на питальник; текст відтворено з незначними помилками; у матеріалах практики частково подано підтверджуючі фотографії або ілюстрації; описано матеріальну та духовну культуру зі слів інформаторів та/або з архівних документів; недостатньо описано біографії мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає польськомовна громада; подано звіт про проходження практики. На захисті практики студент виступив із повідомленням, у якому висвітлено результати досліджень.

35–39 балів – подано усі матеріали практики: аудіозапис фольклорних і літературно-краєзнавчих текстів та відповіді на питальник; текст відтворено з незначними помилками; немає фотографій чи ілюстрацій; недостатньо описано матеріальну та духовну культуру зі слів інформаторів та/або з архівних документів; недостатньо описано біографії, діяльність видатних мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає польськомовна громада; звіт про проходження практики не повністю відображає роботу студента на практиці. На захисті фольклорно-літературно-краєзнавчої практики студент виступив із повідомленням, у якому недостатньо висвітлено результати досліджень.

30–34 балів – студент частково подав матеріали практики: немає аудіозапису фольклорних текстів, текст записано з помилками; відповіді на питальник недостатньо відображають уявлення про матеріальну та духовну культуру досліджуваного регіону; немає фотографій чи ілюстрацій; недостатньо описано біографії, діяльність видатних мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає польськомовна громада; звіт про проходження практики не повністю відображає роботу студента на практиці. На захисті практики студент

	<p>виступив із повідомленням, у якому недостатньо висвітлено результати досліджень.</p> <p>25–29 балів – студент частково подав матеріали практики: немає аудіозапису фольклорних текстів, текст відтворено та записано з помилками; відповіді на питальник недостатньо відображають уявлення про матеріальну та духовну культуру досліджуваного пункту; недостатньо описано біографії, діяльність видатних мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає польськомовна громада; звіт про проходження практики не повністю відображає роботу студента на практиці. На захисті фольклорно-літературно-краєзнавчої практики студентом важко захистити матеріали практики.</p> <p>20–24 балів – студент не подав аудіозапису фольклорних текстів та відповідей на питальник; фольклорно-краєзнавчий матеріал записано, але допущено багато помилок; у матеріалах практики не відображено роботу студента на практиці; немає звіту про проходження практики.</p> <p>0–24 бали – студент частково подав матеріали практики, які оформлено не за вимогою керівника практики; немає аудіозапису фольклорно-краєзнавчих текстів та відповідей на питальник; фольклорно-краєзнавчий матеріал записано, але допущено багато помилок.</p>
Семінарські заняття/консультації	Оцінюється відвідуваність 4-х годин занять і 12 годин консультацій упродовж практики, а також виконання дослідження під час виїзної практики.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>При виставленні рейтингового підсумкового балу – заліку-обов'язково враховується активність студента під час семінарських занять/консультацій; присутність студента на консультаціях і на виїзній практиці, пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять.</p> <p>При виставленні підсумкової оцінки (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані за оформлення документації практики і за кожен етап практики.</p>
Підсумковий контроль	Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом захисту практики за відомістю №2 чи відомістю №3.
8. Політика навчальної дисципліни	
<p>Студент повинен добросовісно оформити матеріали практики, дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Списування та плагіат під час виконання письмових завдань, оформлення документації практики є недопустимими та призводять до незарахування результатів практики відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p><u>Відвідування занять:</u></p> <p>При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних, консультаціях, настановчій нараді, захисті практики), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було</p>	

пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і щодо оформлення документації практики упродовж усього періоду її проходження, запису відповідних матеріалів.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно, збирають відповідні матеріали за місцем перебування, з обов'язковим виконанням усіх етапів практики, виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з літературознавства на платформах Coursera, Udeму, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження практики вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

9. Рекомендована література

1. Воропай О. Звичаї нашого народу: етногр. нарис : у 2 т. / О.Воропай. Мюнхен: Укр. вид-во, 1958.
2. Гнатюк В. Вибрані статті про народну творчість / В. Гнатюк. К.: Наукова думка, 1986. 247 с.
3. Закувала зозуленька: Антологія української народної творчості. К.: Дніпро, 1998. 520 с.
4. Калинова сопілка: Антологія української народної прозової творчості. К.: Знання, 1998. 420 с.
5. Кононенко П. Українознавство / П. Кононенко. К.: Наукова думка, 1996. 353 с.
6. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість / М. Лановик, З. Лановик. К.: Знання Прес, 2006. 592 с.
7. Українська минувшина: ілюстративний етнографічний довідник/ А. П. Пономарів, А. Ф. Артюх та ін. К.: Либідь, 1994. 256 с.
8. Цівкач О. Їх поєднала земля станіславівська... Діячі польської культури Прикарпаття ХІХ – першої половини ХХ століття. Станіславівське воєводство: навч. посібник [для студ. вузів] / О. М. Цівкач. Івано-Франківськ. Симфонія форте, 2012. 204 с.
9. Цівкач О. Літературне краєзнавство. Польська література Прикарпаття (ХV-перша половина ХХ ст. Хрестоматія. Частина І. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2012. 276 с.
10. Burszta J. Chłopskie źródła kultury, Warszawa 1985.
11. Burszta J., Linette B.: Wstęp [w:] Tarnowskie-Rzeszowskie. Dzieła wszystkie, t.48. Z rękopisów opracowali. Wrocław-Poznań 1967, S. XXXVII- XLVI.
12. Górski R. Oskar Kolberg: zarys życia i działalności, Warszawa 1970.
13. Bobowska J. Polski folklor muzyczny, Katowice. 1983.
14. Dialekty i gwary polskie. Kompendium internetowe pod red. Haliny Karaś. Режим доступу: <http://www.dialektologia.uw.edu.pl/index.php>
15. Dzieje folklorystyki polskiej 1864-1918, red. J. Krzyżanowski, Warszawa 1982.

16. Linette B. Wstęp [w:] Sanockie-Krośnieńskie, cz. I. Dzieła wszystkie, t. 49. Z rękopisów opracowali B. Linette, T. Skulina, red. A. Skrukwa, Wrocław-Poznań 1974, S. V- XXVII.
17. Polska tradycja / Режим доступу: <https://www.polskatradycja.pl/folklor.html>.
18. Stasiak A. Wczoraj, dziś i jutro krajoznawstwa / Режим доступу: https://www.academia.edu/31402325/Wczoraj_dzi%C5%9B_i_jutro_krajoznawstwa

Викладач _____ кандидат філологічних наук, доцент Тамара ТКАЧУК